

Förbandsbesöksrapport

Göta ingenjörregemente (Ing 2)

8-9 december 2022

Pliktrådet

Enligt förordning 2017:1249 utgör Pliktrådet det centrala medinflytandeorganet för totalförsvarspiktiga under grundutbildning. Pliktrådet, som består av fem före detta värnpliktiga väljs på den årliga Värnpliktskongressen, företräder samtliga värnpliktiga och bedriver intresse- och rättighetsbevakning för deras räkning. Förbandsbesök är en viktig del i Pliktrådets löpande verksamhet.

Rapporten

I rapporten redovisas de intryck som gavs vid besöket. Den belyser såväl brister och utmaningar som det som fungerar väl och annat som bidrar till positiv utveckling på förbandet. Genom detta uppmuntrar vi även andra förband att ta efter goda exempel och gemensamt arbeta för att utveckla verksamheten i enlighet med utbildningens mål och främja goda utbildningsförhållanden. Pliktrådet strävar efter att bidra till att förbanden kan utbilda starka krigsförband.

Rapporten utgör också en dialog med besökt förband, som får möjlighet att åtgärda fel och brister som följs upp under ett andra besök. Innehållet i rapporten har kommunicerats med berört förband, som har lämnat synpunkter på dess innehåll. Rapporten ligger till grund för den slutrapport som Pliktrådet författar under kvartal två.

Denna rapport delges berörd LMA via Pliktrådet, samt relevanta funktion inom Försvarsmakten genom VIDAR. Rapporten publiceras även på www.pliktradet.se samt delges media, riksdagen och Regeringskansliet.

Pliktrådets besökare:

Hoa Sjöholm

Andreas Ottosson

Innehållsförteckning

Information om förbandet	3
Spontana intryck	3
Organisation	3
Arbetsmiljö och säkerhet	3
Fysisk belastning	3
Psykisk hälsa	3
Försvarshälsan	4
Attityder och jargong	4
Utrustning	4
Avbruten utbildning	4
Resor	5
Boendemiljö och vistelseutrymmen	5
Hållbarhet	6
Medinflytande	6
Information och mönstring	6
Meningsfull fritid	6
Soldathem	6
Avslutning	7

Information om förbandet

Göta ingenjörregemente är idag Sveriges enda funktionsförband som är specialiserat på fältarbete. Förbandet är beläget i Eksjö och har varit ett ingenjörregemente sedan 1920-talet. Totalt utbildas ungefär 160st värnpliktiga under utbildningsåret 2022/2023.

Spontana intryck

Det övergripande intrycket av förbandet är gott. Det märktes tydligt att förbandets huvudförtroendevalda tog med sig lärdomar och insikter från årets huvudförtroendekonferens som genomfördes i Enköping vid Ledningsregementet helgen vecka 46. Detta ser vi mycket positivt på och förutsätter att vederbörande ges möjlighet att sprida vidare informationen bland de värnpliktiga genom förtroendeorganisationen.

Organisation

Till skillnad från tidigare år består Ing 2 av två istället för tre kompanier varav ett bedriver värnpliktsutbildning. Samtliga värnpliktiga är fördelade ojämnt på fem plutoner varav fyra på pappret tillhör grundutbildningskompaniet (GU Komp.). Enligt bataljonchefen innebär årets organisation att befälstämheten är hög, däremot uttrycks en stor utmaning vad gäller bredden av kompetenser inom befälslaget. Ing 2 har många singelkompetenser vilket gör utbildningsrytmen sårbar inför exempelvis sjukdomsfall eller andra förhinder.

Arbetsmiljö och säkerhet

Pliktrådets samlade uppfattning av arbetsmiljön och säkerheten på förbandet överlag är goda. Det uppmuntras av Pliktrådet att värnpliktiga genom huvudskyddsassistenten framfört en önskan om att få utbildning på hur man fyller i den försvarsmaktsgemensamma avvikelseblanketten. Detta svarade förbandet med att det skulle åtgärdas på kompani- eller plutonsnivå.

Det konstaterades att ett antal skador hade skett på grund av olyckor. Bland annat var det fall från hög höjd vid maskering och bullerskador på grund av vådaskott. Dessa hanterades enligt rutin och de värnpliktiga anser att säkerhetspåtryckningen av befälen ytterligare ökat efter dessa händelser.

Fysisk belastning

Sammantaget uppfattar Pliktrådet att skadeläget är lågt. Detta förutsätter att de värnpliktiga uppsöker Försvarshälsan så fort behov uppstår. Generellt ar Pliktrådet uppfattat att sådana tendenser finns hos de flesta förband men för att undvika att skadeläget förvärras för individen på lång sikt, är det viktigt att klimatet liksom dialogen mellan värnpliktiga, befäl och Försvarshälsan är god.

Psykisk hälsa

Liksom flertalet andra förband urskiljer Ing 2 en betydligt högre andel avbrott liksom pågående "fall" av psykisk ohälsa än fysiska besvär. C Ing 2 uttrycker en oro för att den mentala hälsan bland värnpliktiga påverkar arbetsmiljön och utbildningsklimatet negativt.

Hos Göta ingenjörregemente finns en värnpliktskonsulent (VPL-konsulent) anställd. Denne innehar tillikauppgiften som lokalt medinflytandeansvarig vilket innebär en kontinuerlig nära kontakt med förbandets förtroendevalda. Värnpliktskonsulenten försöker vara med ute i verksamheten under

vissa fältveckor. Pliktrådet uppmuntrar förbandet att låta värnpliktskonsulenterna delta och synas mer i verksamheten för att ytterligare tillgängliggöras.

Försvarshälsan

Ingen representant från Försvarshälsan närvarande vid något möte under Pliktrådets besök. Detta innebar att få frågor gällande de värnpliktigas faktiska hälsa kunde besvaras.

Attityder och jargong

De förtroendevalda tycker att jargongen bland värnpliktiga och gentemot värnpliktiga av befäl är generellt god. Däremot fick vi indikationer på att förbandet hanterar åtminstone en incident av ovälkommet beteende.

Det övergripande intrycket är att majoriteten av de värnpliktiga känner förtroende för sina plutonchefer och framförallt kompanichefen. De uttryckte att de generellt upplever sig bli väl bemötta av befälslaget liksom varandra. Dock vittnade vissa värnpliktiga om en känsla att ett generellt förhållningssätt där "ingenjörerna" prioriteras framför övriga befattningar råder bland befälen. Denna upplevelse grundades i ett nedvärderande uttalande från en plutonchef som yttrades i ett tidigt skede av grundutbildningen vilket således till viss del har spillt över till de värnpliktigas motivation. Förbandsledningen informerades om detta under Pliktrådets besök.

Sedermera inkom indikationer på att vissa plutonsbefälsuttaga uttrycker sig översittande gentemot soldater. Exempelvis yttras ibland kommentarer eller order som kan få soldater att känna sig dumförklarade eller förlöjligade. Pliktrådet föreslår att förbandet inför ett forum för de befälsuttaga i syfte att diskutera och utveckla sitt ledarskap.

Utrustning

Även Ing 2 uppger att de möter stora utmaningar vad gäller materiel och personlig utrustning. Särskilt storleksutbudet liksom kvantiteten på personlig utrustning är bristfälligt vilket arbetats hårt med av förbandet under de två senaste utbildningsåren. Vidare uttryckte de uttryckte att kroppsskydd 90 orsakar mycket skav och obehag. Försättningsvis berättades om rådande problematik kring att storlekar på förrådet som vid tvättbyte ofta tar slut. Följden av detta blir att individer tvingas bära plagg i flera storlekar för stort eller smått. Pliktrådet är medveten om att förbandet arbetar efter bästa förmåga för att tilldela hel, ren och funktionsduglig utrustning. Samtidigt behöver påtryckningar fortsätta så länge bristen är verklighet då detta är en nationell utmaning.

Avbruten utbildning

Sammantaget ryckte det in 169 st värnpliktiga till Ing 2 och vid dagen för Pliktrådets besök hade totalt 9 avskrivningar genomförts. Detta motsvarar 5,3% avbrott sedan inryck och förhoppningen är att siffran inte stiger.

Gemensam nämnare för merparten av avbrotten som hittills skett är psykisk ohälsa. Bataljonchefen uttryckte en farhåga inför framtida värnpliktsutbildning eftersom dagens ungdomar tycks må allt sämre mentalt. Vad gäller de fysiska skadorna som föranlett avskrivningar har Ing 2 identifierat oftast beror på tidigare besvär som under grundutbildningen gett sig till känna.

Resor

Uppfattningen som Pliktrådet lämnar Ing 2 med vad gäller reseförfarandet för de värnpliktiga är övergripande gott på ledningsnivå. De förtroendevalda beskrev att vissa värnpliktiga med jämförelsevis längre resväg hem har fått ett SJ-kort och därmed själva bokar sina resor. För dessa sker resorna och planeringen smidigt men bland dem utan ett tilldelat SJ-kort rådde mer frustration. De förlitar sig istället på resebokningar som administratören gör och denne upplever de generellt är svår att få tag på.

Händelser där värnpliktiga stått utan hemresor på hemresedagen har förekommit. Enligt uppgift har individerna i fråga då, av administratören, uppmanats att "lösa det själva" genom att på egen hand köpa biljetter och göra egna utlägg. Problematik kring förbokade taxiresor har också ställt till det för värnpliktiga vars föräldrar fått skjutsa när den förbokade taxibilen inte har dykt i rätt tid till hemadressen. Mot denna bakgrund uppmanar Pliktrådet förbandet att se över rutiner för bokning av hem- och återresor för de värnpliktiga. Det är viktigt att rätt hemadress står, liksom att individer får ersättningen för egna reseutlägg när förbokad resa saknats.

Boendemiljö och vistelseutrymmen

Samtliga värnpliktiga huserar i byggnaden "Husaren" men olika delar av den. Pliktrådet besökte logement liksom våtutrymmen i både den norra och södra delen. Sammantaget kan konstateras att boendemiljön håller en fullgod standard. Antalet värnpliktiga per logement varierade mellan åtta och tio individer där vardera, i logementet, har en uppsättning skåp för militär materiel och en skåpssektion avdelad för civila tillhörigheter. Därtill är respektive logementet utrustat med ett gemensamt bord samt flertalet tillhörande stolar.

Vidare har samtliga av kasernernas tre våningsplan ett utrymme med ungefär sex duschkabiner. Vardera duschkabin har sedermera en dörr att låsa om sig och ett "förrum" till själva duschen med krok och bänk för ombyte samt handduk. Detta är något som Pliktrådet ser mycket positivt på. Detsamma gäller badrummet med toaletterna, vilka är låsbara och tillräckligt fräscha.

Kasernbyggnaden innefattar två dagrum, ett i respektive kaserndel. Pliktrådet, de värnpliktiga och förbandsledningen är eniga i att den södra delens dagrum håller en avsevärt högre standard. De värnpliktiga önskar en generell upprustning av norra delens dagrum men förståelse för att det finns begränsat med resurser råder.

Restaurangen på regementet som de värnpliktiga äter i har infört ett system och regel att matsalspersonalen serverar de värnpliktiga proteinet till måltiden. Matsalen håller endast ett fåtal, oftast en eller två, "serveringsslingor" öppna vilket resulterar i mycket långa köer. Detta upplevs som en stor utmaning för de värnpliktiga eftersom kötiderna ibland riskerar bidra till att de längst bak i kön får kort med tid att äta sig mätt. Vissa värnpliktiga uttrycker även att de ibland överväger att inte gå till matsalen över huvud taget, då de tror att de inte kommer hinna äta. Pliktrådet uppmanar förbandet att tillsammans med det existerande matrådet se över rutinerna för detta för att ge värnpliktiga möjlighet att äta sig mätta och med ro i matsalen.

I övrigt har samtlig personal tillgång till ett välutrustat och rimligt gym samt en gymnastiksal inom garnisonsområdet i nära anslutning till kasernbyggnaden. Gymnastiksalen bokas på förhand men får i övrigt nyttjas fritt av de värnpliktiga.

Hållbarhet

Pliktrådet har inget att anmärka på vad gäller förbandets hållbarhetsarbete utan förutsätter att verksamheten genomförs så miljömässigt hållbart som möjligt.

Medinflytande

Pliktrådets uppfattning är att medinflytandet på Ing 2 generellt fungerar väl. Samtliga plutoner tycks regelbundet hålla i en fullständig plutonens timme där protokoll förs. Hos fyra av de fem plutonerna på GU. Komp uppges att konstruktiv och framåttänkande återkoppling ges. I de fall plutoncheferna inte kan lösa frågan dirigeras den vidare till kompanichefen.

LMA håller lokala "medinflytandeträffar" för förbandets förtroendevalda en gång i månaden vilket är ett initiativ som Pliktrådet uppmuntrar. Syftet med träffen är bland annat att ge de förtroendevalda tid att utbyta erfarenheter och förbereda sig inför kompaninämnder. Kompaniledningens liksom de förtroendevalda tyckte detta fungerade väl och var mycket givande. Det är således önskvärt att samtliga förtroendevalda får möjlighet att delta på medinflytandeträffar- och nämnder som genomförs under utbildningsåret.

Tilläggningsvis hoppas Pliktrådet att de förtroendevalda fortsatt ges tid att samlas inför kompani- och förbandsnämnder. Det känns betryggande att kompanichefen, bataljonschefen liksom förbandschefen upplevs ha ett positivt förhållningssätt till medinflytandet. Detta märkte vi dels av genom att välkomnas till förbandsnämnden som råkade sammanfalla med Pliktrådets besök. Sedan uppskattades hur C Ing 2 mötte de värnpliktigas frågor och funderingar samt önskemål genom konstruktiva dialoger och öppenhet. Exempelvis uppkom önskemål på förbandsnämnden att tilldela förtroendevalda en tjänstetelefon vardera, till vilket förbandschefens svar var ja.

Information och mönstring

Det står tydligt att många värnpliktiga på Göta ingenjörregemente är uppriktigt förvirrade över sin befattningsbeskrivning från mönstringen hos Plikt och Prövningsverket nu när deras befattningsutbildning har inletts. Detta gäller särskilt "brosoldat", "förare" och "fältarbetarsoldat". Ett antal värnpliktiga är under uppfattningen att de har fått byta befattning efter inryck utan att ha informerats om detta. Pliktrådet önskar en förbättrad kommunikation mellan befäl och värnpliktiga där innebörden av respektive befattning som Ing 2 grundutbildar inom förklaras tydligare eller att information sprids mer lättillgängligt. Pliktrådet föreslår att information om befattningar skrivs ned och skrivs ut och gör detta lättillgängligt för de värnpliktiga. Detta kan även fungera som ett sätt att förbygga eventuell rivalitet mellan olika befattningar.

Meningsfull fritid

Göta ingenjörregementets värnpliktiga har ungefär 15 minuters promenad in till centrala Eksjö. Därtill finns det ett dagrum i vardera kasern för de värnpliktiga att nyttja fritt samt ett stort soldathem, gym liksom gymnastiksal. Mot denna bakgrund anser Pliktrådet att det finns goda möjligheter till en stimulerande fritid vid Ing 2.

Soldathem

Soldathemmet i Eksjö utgörs av en separat fastighet på tre våningar med gott om utrymme för bland annat värnpliktiga att vistas. Där finns soffgrupper med bord, separata TV-rum liksom möjlighet att

spela biljard eller pingis. Soldathemmet driver dessutom ett café, liten kiosk samt soldatshop. Under detta besök träffade Pliktrådet inte föreståndaren men däremot har en av ledamöterna besökt Eksjö soldathem tidigare och upplevt ett varmt välkomnande.

Avslutning

Avslutningsvis vill vi tacka Ing 2 för besöket och flexibiliteten med planeringen. Ett stort tack riktas även till de förtroendevalda som samtalade med oss på sin lediga kväll, liksom övriga anställda vi talade med.

Genom denna rapport eftersträvar vi att förmedla våra intryck på ett öppet och konstruktivt sätt. Vi upplever oss ha blivit väl mottagna vid ankomst och respektfullt bemötta under besöket. Mötena var dessutom präglade av transparens och en samarbetsvilja vilket främjar utveckling mot en starkare organisation. Vi ser fram emot en fortsatt god dialog med Ing 2.

Tack för ett givande besök,

Hoa Sjöholm
070-848 65 91

Andreas Ottosson
070-848 61 84

www.pliktradet.se

info@pliktradet.se